

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

I. MODUL: POSTAVENÍ ZASTUPITELŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Zpracováno v projektu „Vzdělávání v oblasti finančního řízení na obcích pro volené zastupitele“
v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České
republiky pro období 2014–2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125

Zpracovatel: Institut pro veřejnou správu Praha
Praha, 2023

OBSAH

1	VYMEZENÍ STÁTNÍ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY V POLITICKÉM SYSTÉMU ČR.....	3
2	OBEC JAKO ZÁKLADNÍ ORGÁN MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY	4
3	OBEC V RÁMCI SYSTÉMU MÍSTNÍ STÁTNÍ SPRÁVY	5
4	SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST	5
5	TYPY OBCÍ	6
6	OBCE SE ZVÝŠENOU KOMPETENCÍ	7
7	PRÁVNÍ PŘEDPISY	8
8	MÍSTNÍ REFERENDUM	8
9	VZTAHY MEZI OBCÍ A KRAJEM	8
10	VZTAHY MEZI OBCÍ A STÁTEM.....	9
11	DOZOR A KONTROLA	10
12	ORGÁNY MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY A JEJICH KOMPETENCE.....	12
13	ZASTUPITELSTVO OBCE A JEHO PORADNÍ ORGÁNY.....	12
14	JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE.....	13
15	VÝBORY ZASTUPITELSTVA OBCE.....	14
16	RADA OBCE A JEJÍ PORADNÍ ORGÁNY	15
17	JEDNÁNÍ RADY OBCE	16
18	KOMISE RADY OBCE	17
19	STAROSTA OBCE	17
20	OBECNÍ ÚŘAD	18
21	ZVLÁŠTNÍ ORGÁNY OBCE.....	19
22	VZTAHY MEZI ORGÁNY OBCE	19
23	POSTAVENÍ ZASTUPITELŮ V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY	20
24	PRÁVA A POVINNOSTI ZASTUPITELŮ.....	21
25	POLITICKÁ A PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ZASTUPITELŮ.....	22
26	RIZIKA SPOJENÁ S VÝKONEM MANDÁTU (STŘET ZÁJMŮ, HLASOVÁNÍ ATD.)	23
27	DOPORUČENÁ LITERATURA.....	24
28	DISKUTOVANÉ OTÁZKY ZE SEMINÁŘŮ	26
29	CVIČNÝ TEST	33

1 VYMEZENÍ STÁTNÍ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY V POLITICKÉM SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY

Dělbba moci

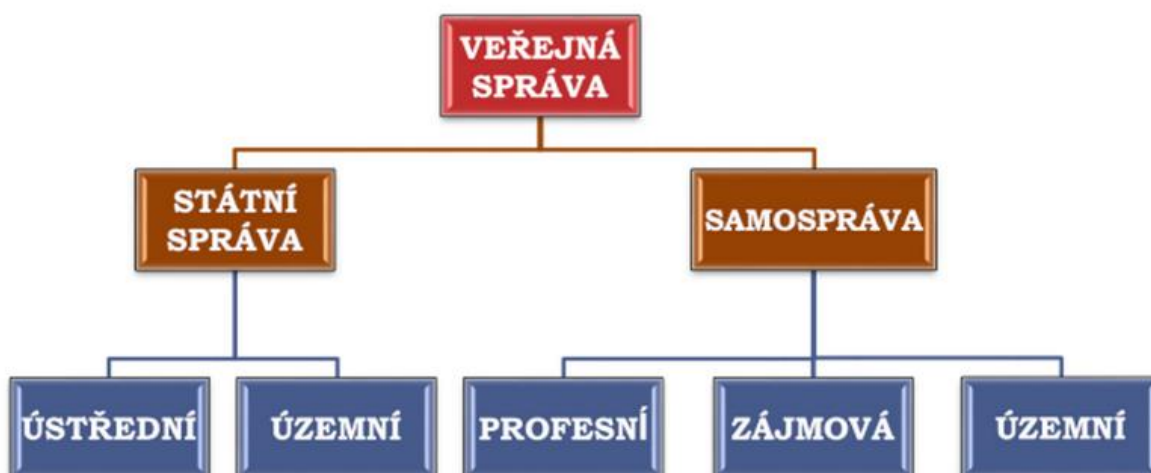
Francouzský filosof a spisovatel [Charles Louis Montesquieu](#) rozdělil ve svém díle O duchu zákonů státní moc na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Veřejnou správou se rozumí správa veřejných záležitostí, která se uskutečňuje většinou jako projev moci výkonné. Prvky moci zákonodárné lze najít při vydávání právních předpisů, prvky moci soudní při rozhodování o sankcích za přestupky.

Všechny subjekty veřejné správy mají pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Veřejnou moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví [Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích](#), (dále jen „Zákon o obcích“) Tedy jinými slovy, subjekty veřejné moci smějí vykonávat **pouze to, co vyplývá z jejich zákonem stanovené působnosti**.

Vedle státu jsou důležitými subjekty veřejné správy **územní samosprávné celky**. Obce jsou veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a mohou hospodařit podle vlastního rozpočtu. Při výkonu veřejných úkolů mají obce veřejnou moc.

Podle [čl. 101 odst. 4 Ústavy České republiky](#) může stát zasahovat do samostatné působnosti územních samosprávných celků jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

Veřejná správa v sobě zahrnuje jak státní správu, tak i samosprávu.

Obr. 1: Rozdělení veřejné správy

Veřejná správa může být vykonávána jako vrchnostenská, kdy se rozhoduje o právech a povinnostech subjektů a nevrchnostenská, pro niž je charakteristická pečovatelská a obhospodařovací činnost.

Státní správa má charakter výkonný a nařizovací, příkladem může být vydávání správních aktů. Na ústřední úrovni ji představují ministerstva a jiné správní úřady, přičemž **Ministerstvo vnitra** plní dle [§ 12 Kompetenčního zákona](#) koordinační úlohu v oblasti správního řízení i v oblasti organizace a výkonu veřejné správy.

2 OBEC JAKO ZÁKLADNÍ ORGÁN MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY

Významné postavení obcí v systému veřejné správy dává již samotné zakotvení v ústavním pořádku. [Ústava České republiky](#) výslovně zaručuje samosprávu územních samosprávných celků. Stát člení na obce, jako základní územní samosprávné celky, a kraje, jako vyšší územní samosprávné celky.

V České republice je 6 254 obcí a 4 vojenské újezdy. Počet obyvatel v nich eviduje např. [Český statistický úřad](#) či [Ministerstvo vnitra](#). Některé větší obce, u nichž tak stanovil předseda Poslanecké sněmovny, užívají označení městys. Obec, která má alespoň tři tisíce obyvatel, je městem.

Nová obec může vzniknout oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. ([§ 20a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích](#) s odkazem [na zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky](#)).

Statutární města

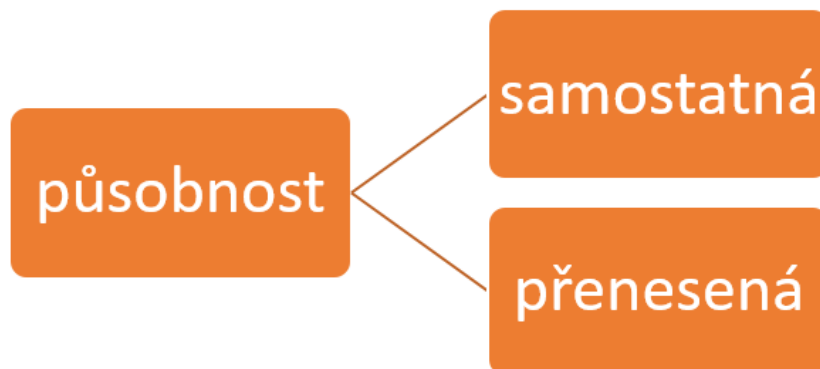
Jedná se o města výslovně vyjmenovaná v [§ 4 Zákona o obcích](#), která se mohou členit na městské části nebo městské obvody. Právní úprava této problematiky je obsažena v [hlavě VIII. Zákona o obcích](#). Statutární města svěřují městským částem nebo městským obvodům některé záležitosti v samostatné i přenesené působnosti. Rozsah těchto věcí je upraven v jejich statutech, které mají podobu obecně závazné vyhlášky.

Zvláštní postavení má hlavní město Praha, které je současně obcí i krajem, které se vnitřně člení na městské části. Pro ně platí samostatný zákon, Zákon o hlavním městě Praze, který upravuje některé záležitosti rozdílně než zákon o obcích.

3 OBEC V RÁMCI SYSTÉMU MÍSTNÍ STÁTNÍ SPRÁVY

Obec jako veřejnoprávní korporace je právnická osoba. Podle [zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#) (dále jen „Občanský zákoník“) je obec **nadána** způsobilostí vstupovat do právních vztahů, vystupovat v nich svým jménem a nést odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. V právních jednáních musí vystupovat vždy obec. Orgány obcí samy o sobě právní **osobnosti** a svéprávnosti **nadány** nejsou.

V České republice je zaveden tzv. spojený model veřejné správy. Obce prostřednictvím svých orgánů vykonávají dvojí působnost. To znamená, že zajišťují současně výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a přenesené působnosti, tedy státní správy. Údaj o tom, zda se jedná o samostatnou, nebo přenesenou působnost, stanoví pro každou správní činnost zvláštní zákony. Pokud však není výslovně uvedeno, o jakou působnost se jedná, jde vždy podle [§ 8 Zákona o obcích](#) o působnost samostatnou.

Obr. 2: Spojený model veřejné správy

4 SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST

4.1 SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST

Podle [Zákona o obcích](#) patří do samostatné působnosti záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, které nejsou svěřeny krajům. Samostatná působnost zahrnuje rovněž záležitosti, které obci svěří zákony – například vydávání obecně závazných vyhlášek, zřizování právnických osob či obecní policie. Důležitou oblastí samostatné působnosti je správa majetku obce, hospodaření podle vlastního rozpočtu a vydávání obecně závazných vyhlášek. Rozsahem samostatné působnosti se obce od sebe neodlišují (všechny obce mají stejnou samostatnou působnost).

Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí v samostatné působnosti vykonává

[Ministerstvo vnitra](#). To také poskytuje obcím metodickou pomoc, která má nejen povahu konzultací na jednotlivých pracovištích Odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, ale především zveřejňováním metodických materiálů, stanovisek, vzorů a doporučení na [internetových stránkách](#).

4.2 PŘENESENÁ PŮSOBNOST

Do přenesené působnosti patří záležitosti, které stát zákonem přenesl na obce. Jedná se o vydávání nařízení obce (jde o právní předpis) a vedení správních řízení dle zvláštních zákonů. Základním procesním předpisem je [zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád](#). Zákony upravující správní řízení v určitých oborech však mohou některé záležitosti regulovat odlišně od Správního řádu.

Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obcí a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí v přenesené působnosti vykonávají krajské úřady, které vykonávají rovněž instanční kontrolu a jsou ve většině správních činností obcí odvolacím orgánem.

Kontrola

Úlohou kontroly není zasahovat do ústavně zaručeného práva obcí na samosprávu, ale zajistit, aby veřejná správa jak v samostatné, tak i přenesené působnosti byla vykonávána v souladu s platnou právní úpravou. Kontrolu výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí vykonává Ministerstvo vnitra. Kontrolu výkonu přenesené působnosti vykonávají příslušné krajské úřady.

5 TYPY OBCÍ

3

V současné době se rozlišují **tři typy obcí** stanovené [zákonem č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů \(zákon o územně správním členění státu\)](#) a [zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem](#) podle rozsahu výkonu státní správy, kterou stát na obce přenesl zvláštními zákony, dále jen „přenesená působnost“:

- **obce I. typu** vykonávají státní správu v základním rozsahu,
- **obce II. typu** vykonávají státní správu v rozsahu pověřeného obecního úřadu,
- **obce III. typu** vykonávají státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Obce II. a III. typu vykonávají zvýšenou působnost i pro další obce ve svém správním obvodu stanoveném [vyhláškou č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem](#) a [vyhláškou č. 346/2020 Sb., o stanovení správních](#)

[obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu](#). Kromě toho existují speciální případy obcí se zvýšenou kompetencí – obce s matričním úřadem a obce se stavebním úřadem.

6 OBCE SE ZVÝŠENOU KOMPETENCÍ

6.1 Obce s matričním úřadem (1 230 obcí)

Matriční úřady jsou obecní úřady, úřady městských částí v hlavním městě Praze, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady ([§ 35 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky](#)), které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra.

Matrikář, a dále též, je-li to nezbytné pro výkon jejich funkce, starosta, místostarosta, **pověřený člen zastupitelstva** obce, města, hlavního města Prahy nebo jeho městské části, anebo městské části nebo městského obvodu územně členěných statutárních měst (a další) mají přístup k osobním údajům uvedeným v matričních knihách a sbírkách listin; jsou povinni zachovávat mlčenlivost o těchto údajích, a to i po skončení výkonu jejich funkce.

6.2 Obce se stavebním úřadem (618 obcí)

Obecným stavebním úřadem je:

1. ministerstvo, které je ústředním správním úřadem ve věcech stavebního řádu,
2. krajský úřad,
3. obecní úřad obce s rozšířenou působností,
4. pověřený obecní úřad,
5. městský a obecní úřad, který tuto působnost vykonával ke dni 31. prosince 2012.

Zastupitelstvo obce:

1. rozhoduje v samostatné působnosti o pořízení územního plánu a regulačního plánu,
2. schvaluje v samostatné působnosti zadání, případně pokyny pro zpracování návrhu územního plánu,
3. vydává v samostatné působnosti územní plán,
4. vydává regulační plán,

5. projednává v samostatné působnosti zprávu o uplatňování územního plánu,
6. vykonává další činnosti podle [zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu \(stavební zákon\)](#)

7 PRÁVNÍ PŘEDPISY

Mezi významné oprávnění obcí patří možnost vydávat právní předpisy. Jejich cílem je v souladu s platnou právní úpravou a na základě zákonného zmocnění regulovat práva a povinnosti fyzických i právnických osob na území obce. Právní předpisy v samostatné působnosti se označují jako obecně závazné vyhlášky, právní předpisy v přenesené působnosti jsou nařízení. Způsob vyhlášení obecně závazných vyhlášek a nařízení obce a podmínky nabytí platnosti a účinnosti právních předpisů obce stanoví [zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů](#). Nejčastějším příkladem obecně závazné vyhlášky je zavedení místních poplatků, typickým příkladem nařízení je tržní řád.

8 MÍSTNÍ REFERENDUM

Jedním z prvků přímé demokracie je možnost občanů vyjádřit svůj postoj v místním referendu. Tuto problematiku upravuje pro obce a hlavní město Prahu [Zákon o místním referendu](#), kde je stanoveno nejen, kdy a jak se místní referendum koná, ale též, kdy je a není přípustné. O konání místního referenda rozhoduje zastupitelstvo obce buď na základě vlastního rozhodnutí, nebo na návrh přípravného výboru.

Povinné je konání místního referenda před rozhodováním o oddělení části obce, dobrovolné v ostatních případech rozhodování v samostatné působnosti obce (mimo záležitosti zákonem vyloučené). Výsledky místního referenda jsou pro obec závazné i v dalších volebních obdobích.

9 VZTAHY MEZI OBCÍ A KRAJEM

Vazby mezi základními a vyššími územními samosprávnými celky se liší podle toho, zda jde o samosprávu, nebo o státní správu. Při výkonu **samostatné působnosti** mají obce i kraje **rovnoprávné postavení** – jsou na stejné úrovni, nejsou si vzájemně podřízené a nadřízené. V rámci

přenesené působnosti plní orgány kraje vůči orgánům obcí (mimo jiné) úlohu dozorovou a kontrolní – jsou tedy **v poměru nadřízenosti a podřízenosti**.

Pro vztah mezi obcemi a kraji v oblasti samosprávy je dále podstatné to, že krajské orgány mohou do samostatné působnosti obcí zasahovat pouze v případech, kdy to vyžaduje ochrana zákona, a pouze zákonem stanoveným způsobem.

Příklady vztahů obcí a krajů

- dozor nad výkonem přenesené působnosti obcí vykonává krajský úřad
- krajský úřad rozhoduje o návrhu obce na oddělení její části (tzn. o eventuálním vzniku nové obce)
- ředitel krajského úřadu musí souhlasit se jmenováním a odvoláním tajemníka obecního úřadu (jinak by tyto úkony byly neplatné)
- obec požádá o přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok krajský úřad (nebo zadá přezkoumání auditorovi); pokud obec o přezkoumání svého hospodaření nepožádá krajský úřad, ani nezadá přezkoumání auditorovi, přezkoumá hospodaření obce příslušný krajský úřad
- orgány kraje jsou povinny předem projednat s obcí návrhy na opatření dotýkající se působnosti obce
- orgány kraje poskytují obci na požádání bezplatně údaje a informace pro výkon její působnosti; tuto povinnost mají i obce vůči orgánům kraje

10 VZTAHY MEZI OBCÍ A STÁTEM

Státní orgány mohou do samostatné působnosti zasahovat jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví.

Příklady vztahů obcí a státu

- dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí vykonává Ministerstvo vnitra
- státní orgány jsou povinny předem projednat s obcí návrhy na opatření dotýkající se působnosti obce
- státní orgány poskytují obci na požádání bezplatně údaje a informace pro výkon její působnosti; tuto povinnost mají i obce vůči státním orgánům
- obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti

11 DOZOR A KONTROLA

Jak jsme již naznačili v předchozím textu, podléhá samostatná i přenesená působnost vykonávaná obcemi správnímu dozoru, který v sobě zahrnuje dva typy činností – dozor a kontrolu.

Správní dozor je jednou ze záruk zákonnosti výkonu veřejné správy. Zjednodušeně je možné jej vymezit jako postup vykonavatele veřejné správy, kterým posuzuje činnosti nepodřízených osob a srovnává je se zákonem stanovenými požadavky. Na základě svých zjištění pak dozorující orgán reaguje na případné nedostatky zákonnými prostředky (podle okolností aplikuje nápravné nebo sankční prostředky).

Základní podmínky správního dozoru stanovuje [Ústava České republiky](#). Další hmotněprávní podrobnosti a procesní specifika odlišná od obecného procesního postupu nalezneme v [zákoně o obcích](#). Procesní aspekty jsou upraveny v [zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole \(kontrolní řád\)](#).

Základní principy výkonu dozoru a kontroly ve vztahu k obcím

1. Dozor a kontrola je výkonem státní správy (výkonem přenesené působnosti).
2. Dozor či kontrolu je oprávněn provést vždy jeden zákonem stanovený správní orgán.
3. Při výkonu dozoru a kontroly nad samostatnou působností je respektována zásada minimálních zásahů do samosprávy.
4. Předcházení nedostatkům výkonu přenesené i samostatné působnosti spočívá v metodické pomoci ze strany dozorujících či kontrolních orgánů.

Dozor je vykonáván zásadně následně. Předmětem dozoru je zákonnost konkrétních právních aktů územních samosprávných celků (obecně závazných vyhlášek, nařízení, usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů územních samosprávných celků v přenesené i samostatné působnosti). V případě zjištění nezákonnosti právního aktu může dozorující orgán účinnost/výkon tohoto aktu pozastavit a následně podat návrh soudu k jeho zrušení.

DOZORUJÍCÍ ORGÁNY

- nad samostatnou působností – Ministerstvo vnitra
- nad přenesenou působností – krajský úřad

Kontrolou se rozumí činnost orgánů veřejné správy, při které se zjišťuje, zda orgány územních samosprávných celků

- při výkonu samostatné působnosti dodržují zákony a jiné právní předpisy, s výjimkou právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva
- při výkonu přenesené působnosti dodržují zákony, jiné právní předpisy a v jejich mezích též usnesení vlády, směrnice ústředních správních úřadů a opatření přijatá správními orgány při kontrole výkonu přenesené působnosti

Kontrola je vykonávána nejen **následně**, ale i **předběžně** a **průběžně**. Při výkonu kontroly kontrolní orgán porušení povinnosti uvádí v protokolu a nápravu zjednává územní samosprávný celek. Zjištěné nedostatky kontrolní orgán nenapravuje, ale k jejich nápravě dává podnět. Hodnotí stav i z hlediska hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Kontrolu výkonu samostatné působnosti obcí vykonává vždy Ministerstvo vnitra. Kontrolu přenesené působnosti obcí vykonává krajský úřad (v přenesené působnosti).

KONTROLNÍ ORGÁNY

- nad samostatnou působností – Ministerstvo vnitra
- nad přenesenou působností – krajský úřad

Ministerstvo vnitra nevykonává kontrolu v oblastech, ve kterých je zvláštním zákonem stanovena působnost jiných kontrolních úřadů (např. Ministerstva financí, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu pro ochranu osobních údajů a podobně).

11.1 Rozdíl mezi dozorem a kontrolou

Například při vydávání obecně závazné vyhlášky je předmětem dozoru obsah tohoto právního předpisu, tj. zda ku příkladu byly dodrženy zákonné meze při vydávání obecně závazné vyhlášky, zda obsah obecně závazné vyhlášky není v rozporu se zákonem, zda přijatá regulace není diskriminační, zda je přiměřená a podobně. V rámci kontroly je zkoumáno, zda byla obecně závazná vyhláška vydána příslušným orgánem obce, a to na veřejném zasedání zastupitelstva, zda pro vydání hlasovala nadpoloviční většina

všech členů zastupitelstva, zda je obecně závazná vyhláška podepsána starostou a místostarostou, a zda je zveřejněna ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

12 ORGÁNY MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY A JEJICH KOMPETENCE

Obec jako právnická osoba si v souladu s [§ 152 Občanského zákoníku](#) tvoří své orgány. Jejich postavení vymezuje obligatorně [Zákon o obcích](#). Nejvýznamnějším je **zastupitelstvo obce**, dalšími jsou **rada obce** (pokud je volena), **starosta** a **obecní úřad**. Orgánem obce je též **obecní policie**. Její postavení upravuje [zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii](#). Vztahy mezi orgány obce jsou popsány [v Metodickém doporučení č. 12 vydaném Ministerstvem vnitra](#).

Dle zvláštních zákonů může starosta obce zřídit také **zvláštní orgány** pro výkon státní správy. Orgánem obce je též **komise**, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Pokud však komisi tento výkon přenesené působnosti svěřen nebyl, jde pouze o poradní orgán rady.

Výbory zřizované zastupitelstvem obce a komise zřizované radou obce **nejsou orgány obce**, ale mají jen funkci poradní, iniciativní a případně kontrolní.

Mezi zaručená ústavní práva patří i právo občanů obracet se na orgány obce s peticemi. Ne každé podání, které je jako petice označeno, je však skutečně peticí. Dle Zákona o právu petičním musí mít petice předepsané formální náležitosti. Pro přijímání a vyřizování petic a stížností stanovuje pravidla rada obce.

13 ZASTUPITELSTVO OBCE A JEHO PORADNÍ ORGÁNY

Zastupitelstvu obce je podle [Zákona o obcích](#) vyhrazeno rozhodovat o **nejdůležitějších** záležitostech patřících do **samostatné působnosti** obce. Je to zejména:

- schvalování programu rozvoje obce,
- schvalování rozpočtu a závěrečného účtu,
- zřizování trvalých i dočasných peněžních fondů obce,
- zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, zakládání a rušení právnických osob,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- volba a odvolávání starosty, místostarosty a dalších členů rady obce,
- určování počtu členů rady obce,

- určování funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- zřizování a rušení výborů, volba a odvolávání jejich předsedů a členů,
- zřizování a rušení obecní policie,
- stanovení výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva,
- rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- rozhodování o spolupráci s jinými obcemi a o formě této spolupráce.

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodovat o:

- nabývání, prodeji a převodu nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převodu bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech v zákoně vyjmenovaných subjektům za stanoveným účelem,
- uzavření smlouvy o společnosti a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejíž je obec společníkem,
- rozhodování o peněžitých i nepeněžitých vkladech do právnických osob,
- uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti,
- zastavení nemovitých věcí,
- vydání komunálních dluhopisů.

14 JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, **nejméně však jednou za tři měsíce**. Zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta obce, přičemž je povinen svolat zasedání, požádá-li o to třetina zastupitelů nebo hejtman kraje. Dílčí otázky spojené se zasedáním zastupitelstva obce jsou popsány v [Metodickém doporučení č. 2 vydaném Ministerstvem vnitra](#).

Zasedání zastupitelstva obce jsou vždy veřejná. Obecní úřad informuje o místě, čase a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce na úřední desce obecního úřadu nejméně sedm dnů před zasedáním.

Možnosti členů zastupitelstva obce projednat některé záležitosti neveřejně na pracovních poradách popisuje [Stanovisko č. 1/2008 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Zastupitelstvo může jednat, je-li přítomna **nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva**. K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu **nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva** (nikoliv tedy jen nadpoloviční většina těch, kteří jsou přítomni). Problematiku přijímání usnesení zastupitelstva obce upravuje [Stanovisko č. 51/2009 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Zastupitelstvo obce vydává **jednací řád**, v němž upravuje zejména procedurální otázky svého jednání. Jednací řád není právní předpis. Jeho závaznost je popsána v [Metodickém doporučení č. 1 vydaném Ministerstvem vnitra](#). Z jednání zastupitelstva může být pořizován zvukový či obrazový záznam, který může být přenášen buď přímo, nebo uložen na internetových stránkách obce s anonymizací zákonem chráněných údajů.

O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje **zápis**, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. Zápis musí obsahovat počet přítomných členů, schválený pořad jednání zastupitelstva, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis se musí pořádat do deseti dnů po skončení zasedání a musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.

Při zveřejňování údajů je nutné dodržet požadavky na ochranu osobních údajů. Návod na tzv. anonymizaci osobních a citlivých údajů je obsažen ve [Stanovisku č. 2/2004 vydaném Úřadem na ochranu osobních údajů](#).

Problematiku nepodepsání zápisu ze zasedání zastupitelstva obce ověřovatelem a možnost podávání námitek proti zápisu upravuje [Stanovisko č. 25/2008 vydané Ministerstvem vnitra](#).

15 VÝBORY ZASTUPITELSTVA OBCE

V rámci systému dělby pravomocí a působností mezi orgány obce mají zvláštní postavení výbory. Nejsou to přímo orgány obce, ale „orgány orgánu“, kde je uplatněn občanský princip správy věcí veřejných. Netvoří je tedy obligatorně členové zastupitelstva obce s mandátem vzešlým z voleb (i když mohou být jejich členy), ale občané, kteří se chtějí dobrovolně podílet na veřejném dění a „pomoci“ tak své obci.

Zastupitelstvo vždy zřizuje finanční výbor a kontrolní výbor, ale může si jako své poradní a iniciativní orgány zřídit i jiné výbory. Pokud v obci žije více jak 10 % občanů hlásících se k jiné než české národnosti a požádá-li o to spolek zastupující jejich zájmy,

zřizuje zastupitelstvo též výbor pro národnostní menšiny. V hlavním městě Praze je obligatorně zřizován i výbor pro výchovu a vzdělávání.

Počet členů výboru musí být lichý a předsedou je vždy člen zastupitelstva obce. V hlavním městě Praze je minimální počet členů výboru 5. Postavení výborů popisuje [Metodické doporučení č. 3.1 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, případně plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo.

Kontrolní výbor kontroluje, jak se plní usnesení zastupitelstva a rady obce (pokud je zřízena), kontroluje dodržování právních předpisů obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly, jimiž ho zastupitelstvo pověří. Problematiku oprávnění členů výboru seznamovat se s osobními údaji zaměstnanců popisuje [Stanovisko č. 36/2009 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Zvláštním druhem výboru, který může zřizovat zastupitelstvo obce v částech obce, je **osadní výbor**. Členy osadních výborů jsou občané s trvalým pobytem v části obce, kde se osadní výbor zřizuje. U těchto výborů neplatí podmínka, aby jejich předsedou byl vždy člen zastupitelstva obce. Úlohou těchto výborů je dávat orgánům obce podněty a připomínky k řešení záležitostí týkajících se příslušné části obce, přičemž využívají zejména znalosti prostředí a místní zvyklosti.

16 RADA OBCE A JEJÍ PORADNÍ ORGÁNY

Radu obce tvoří **starosta, místostarosta** (nebo místostarostové) a **další členové**, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady je lichý od 5 do 11 členů, přičemž nesmí přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se nevolí, jestliže je počet členů zastupitelstva menší než 15. V obcích, kde se rada obce nevolí, vykonává její působnost v zákonem stanoveném rozsahu zastupitelstvo a starosta. Problematiku možnosti zastupitelstva obce vyhradit si pravomoci rady obce popisuje [Stanovisko č. 2/2013 vydané Ministerstvem vnitra](#). Rada obce plní úkoly, kterými ji pověřilo zastupitelstvo obce.

Radě obce je ze [Zákona o obcích](#) vyhrazeno rozhodovat o těchto záležitostech:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce,

- rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydávat nařízení obce (jedná se o právní předpis vydávaný v přenesené působnosti!),
- zřizovat a rušit podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- kontrolovat, jak své úkoly plní obecní úřad a komise v samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat vedoucí odborů obecního úřadu,
- přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalovat organizační řád obecního úřadu.

Podle [§ 102 odst. 3 Zákona o obcích](#) radě obce také náleží rozhodování o ostatních záležitostech samostatné působnosti, které nejsou podle zákona vyhrazené zastupitelstvu nebo které si zastupitelstvo ve stanoveném rozsahu samo nevyhradí. Jde o tzv. **zbytkovou působnost rady obce**.

17 JEDNÁNÍ RADY OBCE

Rada obce je výkonný orgán obce a schází se podle potřeby. Na svá jednání si rada obce může přizvat členy zastupitelstva nebo jiné osoby, například vedoucí zaměstnance obecního úřadu.

Schůze rady obce jsou **neveřejné, ale nejsou tajné!** Zápis ze schůzí rady obce je uložen na obecním úřadě k nahlédnutí členům zastupitelstva obce. Ostatní občané se mohou s jeho zněním seznámit za využití [Zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#). Usnesení rady obce jsou vždy veřejná.

Rada obce může jednat, je-li **přítomna nadpoloviční většina všech členů** rady obce. K platnému usnesení rady obce je třeba souhlasu **nadpoloviční většiny všech členů** rady obce.

Rada obce vydává **jednací řad**, v němž upravuje zejména procedurální otázky svého jednání.

18 KOMISE RADY OBCE

Rada obce může zřizovat jako své iniciativní a poradní orgány komise, jejich počet i složení je zcela na rozhodnutí rady obce. Podobně jako u výborů jsou členy komisí občané, kteří mají ochotu pomáhat radě obce svými zkušenostmi a názory. Tak například bytová komise může posuzovat podklady pro přidělování bytů, sportovní komise rozdělování příspěvků pro sportovní organizace, kulturní komise doporučovat podporu kulturních a uměleckých souborů apod.

Komise mohou být i výkonným orgánem. Starosta obce může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěžit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Typickým příkladem je komise pro projednávání přestupků.

19 STAROSTA OBCE

Starosta má zvláštní postavení. Jednak je sám monokratickým orgánem obce, současně je však členem dalších kolektivních orgánů (zastupitelstvo obce, rada obce). Starosta **zastupuje obec navenek** a z výkonu své funkce se zodpovídá zastupitelstvu obce. Jelikož starosta vůli obce nevytváří, pouze ji deklaruje, nemá postavení statutárního orgánu. Ve statutárních městech se funkce starosty označuje jako **primátor**.

Stejně jako ostatní orgány obce, má i starosta v zákoně vyhrazené pravomoci. Je to zejména:

- odpovídá za včasné objednání kontroly hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- pokud není v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů; uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěžit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,

- plní úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva obce a tajemníkovi obecního úřadu,
- svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce,
- podepisuje právní předpisy obce,
- může pozastavit výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné, a věc předložit k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce,
- je oprávněn užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak (toto oprávnění může rada obce svěřit i místostarostům a tajemníkovi).

Starosta stojí **v čele obecního úřadu**. Z tohoto titulu mu však neplynou žádné zvláštní pravomoci.

Zástupcem starosty je **místostarosta**. Ten zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta ze zákonem určených důvodů nevykonává svou funkci (dočasná pracovní neschopnost, karanténa, těhotenství nebo péče o dítě do čtyř let věku a dovolená). Místostarosta spolu se starostou podepisuje právní předpisy obce, tedy obecně závazné vyhlášky a nařízení obce. Počet místostarostů není v zákoně stanoven a je na zastupitelstvu obce, aby jej určilo stejně tak jako rozsah jejich úkolů a pořadí, v jakém budou starostu zastupovat. Ve statutárních městech se místostarosta označuje jako náměstek primátora.

20 OBECNÍ ÚŘAD

Obecní úřad tvoří **starosta**, **místostarosta** (místostarostové), **tajemník obecního úřadu** (je-li tato funkce zřízena) a **zaměstnanci obce** zařazení do obecního úřadu. Rada obce může zřídit pro jednotlivé činnosti **odborné a oddělení**. Ve statutárních městech se obecní úřad označuje jako **magistrát**.

Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce. V přenesené působnosti svěřené mu jako orgánu obce zvláštními zákony realizuje obecní úřad výkon státní správy v souladu s právními předpisy.

V obcích s pověřeným obecním úřadem a tudíž ve všech obcích s rozšířenou působností se povinně zřizuje funkce **tajemníka obecního úřadu**, ostatní obce mohou tuto funkci zřídit podle svého uvážení. Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu. Postavení tajemníka obecního úřadu a jeho vztah k orgánům obce popisuje [Stanovisko č. 3/2016 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti úřadu starostovi. Dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků je tajemník vedoucí úřadu, tedy zejména zodpovídá za personální záležitosti. Stanovuje plat zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu a plní vůči nim úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele, vydává vnitřní směrnice obecního úřadu (spisový řád, skartační řád, pracovní řád aj.). Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním. Tajemník také řeší případné stížnosti na zaměstnance obce zařazené do obecního úřadu.

Podobně jako u členů zastupitelstva obce je i u úředníků zařazených do obecního úřadu řešena otázka možného střetu zájmů. V případě, že úředník při výkonu přenesené působnosti vystupuje jako oprávněná úřední osoba a je podána tzv. námitka jeho podjatosti, rozhodne tajemník o jeho případném vyloučení a pověří úkony správního řízení jiného úředníka. Pokud jsou takto vyloučení všichni možní úředníci, jedná se o tzv. **systemovou podjatost** a krajský úřad může konkrétní věc delegovat k vyřízení jinému obecnímu úřadu. Tento postup nemohou členové zastupitelstva nijak ovlivnit.

21 ZVLÁŠTNÍ ORGÁNY OBCE

V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje **starosta** zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. Tyto zvláštní orgány obce vykonávají pouze přenesenou působnost. Jde nejčastěji o komisi pro projednávání přestupků podle [zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich](#).

Dalším zvláštním orgánem obce je **povodňová komise** nebo **komise pro sociálněprávní ochranu dětí**.

22 VZTAHY MEZI ORGÁNY OBCE

Každý z orgánů obce má dle příslušných ustanovení [Zákona o obcích](#) výslovně **vyhrazené pravomoci**, které může vykonávat jen a právě tento orgán. V ostatních nevyjmenovaných záležitostech je na individuálním rozhodnutí každé obce, který orgán je bude vykonávat. Zastupitelstvo obce tedy může rozhodovat i o dalších záležitostech v samostatné působnosti obce. Rada obce může některé pravomoci svěřit zcela nebo zčásti starostovi nebo obecnímu úřadu.

Orgány obce nemají jenom pravomoci, ale mají také i **povinnosti**. Mezi nejdůležitější patří povinnost poskytovat informace podle [Zákona o svobodném přístupu](#)

[k informacím](#), kde je upraven jak jejich rozsah, tak i forma. Stále větší význam nabývá zveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup.

23 POSTAVENÍ ZASTUPITELŮ V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY

Počet členů zastupitelstva stanovuje na příští volební období zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev obcí.

Funkce člena zastupitelstva obce je **veřejnou funkcí**. Člen zastupitelstva nesmí být pro výkon této funkce krácen na svých právech.

Podle [§ 71 Zákona o obcích](#) se rozlišují dva typy výkonu funkce: uvolněné a neuvolněné. O tom, kdo bude vykonávat uvolněnou funkci, rozhoduje zastupitelstvo obce. V případě uvolněných členů zastupitelstva obce, kteří jsou před zvolením v pracovním poměru, se podle [§ 206 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce](#) jedná o překážku v práci z důvodu obecného zájmu.

Uvolnění pro výkon funkce znamená, že takový člen zastupitelstva (nejčastěji starosta nebo místostarosta) vykonává svou funkci tzv. na plný úvazek, tzn. že dochází na obecní úřad a za tuto práci pobírá odpovídající odměnu. Na rozdíl od ostatních zaměstnanců obecního úřadu však není v zaměstnaneckém poměru k obci.

Problematiku odměňování členů zastupitelstev má ve své kompetenci výhradně zastupitelstvo obce a dále je popsáno [Metodickým pokynem č. 5.5 vydaným Ministerstvem vnitra](#). Uvolnění členové zastupitelstva a neuvolněný člen zastupitelstva, který vykonává funkci starosty, mají nárok na měsíční odměnu vždy. Naproti tomuto neuvolněným zastupitelům odměna být poskytnuta může (dle ustanovení [§ 71 odst. 2 a 3 zákona o obcích](#) zákonný mají na ni nárok). Výše odměny nesmí přesáhnout maximální výši odměn neuvolněných členů zastupitelstev uvedené, v aktuální [příloze k nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů](#). S ohledem na pravidelnou novelizaci je vždy třeba sledovat aktuální znění nařízení vlády.

Členství v zastupitelstvu obce vzniká okamžikem ukončení hlasování ve volbách. Od tohoto momentu musí zastupitelé dodržovat pravidla pro výkon mandátu. Zvolení zastupitelé následně na ustavujícím zasedání skládají slib a přebírají osvědčení o svém zvolení. Pokud během volebního období nenastanou zákonné překážky, nemůže ztratit mandát ani být z této funkce odvolán. Nicméně člen zastupitelstva obce se může kdykoliv během funkčního období své funkce vzdát.

24 PRÁVA A POVINNOSTI ZASTUPITELŮ

Mezi **práva** člena zastupitelstva obce patří:

- předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva a komisím návrhy na projednání,
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,
- požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.

Oprávnění **požadovat informace** se nevztahuje jen na vlastní zasedání zastupitelstva obce, ale člen zastupitelstva obce je může požadovat **kdykoliv**, a to jak ústně, tak i písemně nebo elektronicky.

Právo člena zastupitelstva obce na informace popisuje [Stanovisko č. 1/2016 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Členové zastupitelstva obce mohou čerpat výhody ze sociálního fondu za obdobných podmínek a v obdobné výši, jako zaměstnanci obce. Rovněž mají nárok na cestovní náhrady a uvolnění členové též na dovolenou.

Mezi **povinnosti** člena zastupitelstva obce dle zákona o obcích patří:

- zúčastňovat se jednání zastupitelstva obce a dalších orgánů, jichž je členem,
- plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží,
- hájit zájmy obce a jejích občanů,
- jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

Všechny výše uvedené povinnosti nejsou dle zákona vynutitelné a zastupiteli při jejich porušování nehrozí v zásadě žádná sankce. Výjimkou může být porušení povinnosti plnění uložených úkolů, kdy by zastupitel mohl být odpovědný za škodu, kterou nesprávným plněním těchto úkolů obci způsobí.

Problematiku vykázání člena zastupitelstva obce z jednání orgánů obce upravuje [Stanovisko č. 8/2010 vydané Ministerstvem vnitra](#).

25 POLITICKÁ A PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ZASTUPITELŮ

Členové zastupitelstva obce jsou za výkon své funkce odpovědni občanům obce, tedy voličům. Podle [čl. 21 Listiny základních práv a svobod](#) mají občané právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých **zástupců**. Pokud tedy mají v rámci systému zastupitelské demokracie členové zastupitelstva obce skutečně občany zastupovat, měli by se při výkonu svého mandátu s nimi setkávat a reflektovat jejich požadavky. Nejčastější formou jsou besedy, veřejná projednávání vybraných záležitostí nebo komunikace prostřednictvím internetových stránek obce či na sociálních sítích. Problematiku stížností na člena zastupitelstva obce popisuje [Stanovisko č. 11/2010 vydané Ministerstvem vnitra](#).

To, že členové zastupitelstva obce byli zvoleni za volební stranu či uskupení komunálních politiků, je nezbavuje osobní odpovědnosti v rovině právní. Zastupitelé jsou **právně odpovědni** za řádný výkon své funkce a za plnění povinností s ní spojených. Tato osobní odpovědnost se projevuje jednak v rovině **soukromoprávní** (majetkové) jako odpovědnost za škodu způsobenou porušením právních povinností, jednak též v rovině **trestněprávní** jako odpovědnost za přestupky či trestné činy stanovené zákony.

Pro určení odpovědnosti člena zastupitelstva obce je důležitý [§ 79 Zákona o obcích](#), který výslovně stanoví, že tato problematika se řídí právní úpravou [Zákoníku práce](#) a pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.

V tomto konkrétním případě dochází k použití [§ 250](#) resp. [§ 257 zákoníku práce](#), který stanoví, že zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu a výše požadované náhrady nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se **čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku**.

Z [analýzy trestné činnosti volených funkcionářů územních samosprávných celků](#) provedené Nejvyšším státním zastupitelstvím za období let 2013–2017 zejména vyplývá, že tato oblast trestné činnosti tvoří z celkového objemu kriminality statisticky zcela zanedbatelný zlomek. Jedná se o méně než 0,03 % ze všech trestních řízení (za období pěti let se jedná o 438 věcí při celkovém počtu 1 331 328 vydaných záznamů o zahájení úkonů trestního řízení).

Konkrétně se na prvním místě umístil trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby, který byl uplatněn v 35,1 %. Druhé místo obsadil trestný čin porušení povinnosti

při správě cizího majetku 30,3 %. Třetí pozici zaujal trestný čin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě 7,5 %. Skupinu sedmi nejčastějších kvalifikací dále tvořily následující trestné činy: zpronevěra, podvod, přijetí úplatku a poškození finančních zájmů Evropské unie.

26 RIZIKA SPOJENÁ S VÝKONEM MANDÁTU (STŘET ZÁJMŮ, HLASOVÁNÍ ATD.)

Výkon funkce člena zastupitelstva obce má vliv na jeho osobní život. Jako osoba veřejně činná je v kontaktu nejen s občany, ale i s představiteli různých organizací a zájmových skupin. Pokud člen zastupitelstva rozhoduje jako člen kolektivního orgánu o nějakých záležitostech, může mít na nich osobní zájem nebo mít k zainteresovaným občanům a organizacím vztah.

Rizika při hlasování

Při výkonu funkce není člen zastupitelstva vázán žádnými příkazy volební strany, za niž kandidoval, ale jedná a hlasuje v souladu se svým vlastním svědomím, jde o tzv. volný mandát.

Střet zájmů

Jako střet zájmů je možné označit střet mezi **veřejným zájmem** (jehož ochrana a prosazování je povinností člena zastupitelstva obce) se **zájmem osobním**. Osobním zájmem je myšleno obohacení se (majetkové či jiný prospěch), které by jednání osobě, či osobě blízké, přineslo.

Členové zastupitelstva obce, kteří mají postavení veřejných funkcionářů (uvolnění členové zastupitelstva obce, zákonem určené neuvolnění členové rady obce, starostové či místostarostové) jsou povinni podávat podle [zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů](#) ve stanovených termínech oznámení o svém majetku¹, příjmech a závazcích; tajemník obecního úřadu má při tom postavení podpůrného orgánu.

Člen zastupitelstva obce **nesmí využít svého postavení ani informací** získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu, ani odvolávat se na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy.

¹ [Metodika pro veřejné funkcionáře k podávání oznámení podle zákona o střetu zájmů](#)

Pokud má člen zastupitelstva obce na projednávané záležitosti osobní zájem, je povinen **oznámít před jednáním orgánu obce svůj poměr k projednávané věci**. Tím není dotčeno jeho právo při jednání aktivně hlasovat.

Problematiku hlasování při střetu zájmů popisuje [Stanovisko č. 8/2011 vydané Ministerstvem vnitra](#).

Jako zvláštní požadavek na výkon funkce je povinnost **péče řádného hospodáře**. V podstatě to znamená, že by člen zastupitelstva měl jednat a rozhodovat tak, aby obec nemusela vynakládat neúměrné výdaje ze svého rozpočtu, respektive nebyla ochuzena o možné příjmy. Tak například při úplatném převodu majetku je třeba jej dle [§ 39 odst. 2 Zákona o obcích](#) realizovat za cenu v daném místě a čase obvyklou, což lze zajistit například formou znaleckého posudku. Seznam znalců vede příslušný krajský soud a je k dispozici na portálu [Justice](#) nebo na internetových stránkách [Komory soudních znalců](#).

Podle [§ 159 Občanského zákoníku](#) ten, kdo přijme funkci člena voleného orgánu, se zavazuje, že ji bude vykonávat s nezbytnou **loajalitou** i s potřebnými **znanostmi a pečlivostí**.

V této souvislosti je třeba zmínit možnost eliminovat možné důsledky případného způsobení škody obci členem zastupitelstva obce vhodným pojištěním. V nabídkách [pojišťoven](#) lze vybrat vhodné individuální pojištění. Podle [§ 80 odst. 1 písm. g\) Zákona o obcích](#) lze členovi zastupitelstva obce z peněžního fondu nebo rozpočtu obce poskytnout mimo jiné i příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce.

27 DOPORUČENÁ LITERATURA

Vzdělávání pro zastupitele

- <https://www.institutpraha.cz/zastupitel/>

Metodické materiály a stanoviska

- [Metodické materiály a stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra \(vč. vzorů obecně závazných vyhlášek obce\)](#)
- [Stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra](#)

Zákony, vyhlášky a usnesení

- [Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky](#)
- [Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky](#)
- [Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích \(obecní zřízení\)](#)
- [Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky \(Kompetenční zákon\)](#)
- [Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze](#)
- [Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#)
- [Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem](#)
- [Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů](#)
- [Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii](#)
- [Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním](#)
- [Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#)
- [Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce](#)
- [Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů](#)
- [Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich](#)
- [Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů](#)
- [Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád](#)
- [Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů \(zákon o územně správním členění státu\)](#)
- [Zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů](#)
- [Vyhláška č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem](#)
- [Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu](#)

28 DISKUTOVANÉ OTÁZKY ZE SEMINÁŘŮ

- 1) Jsem předsedou kontrolního výboru „již“ 8 dní a místostarosta si bez jakéhokoli informování, projednávání domluvil instalaci prodejního stánku zmrzliny (kontejneru) na trávník a navíc 10 metrů od budovy školky. Co s tím mohu dělat já, jako předseda KV? Nově zvolený starosta se to snaží zamést pod stůl a chce stánek nechat v záboru a pak dořešit záměr, vývěsku i diskuzi a volbou ZO. Jejich sdružení má o hlas víc, tak zřejmě počítají předem se schválením.

ODPOVĚĎ:

Z dotazu není jednoznačně zřejmé, o jaký pozemek se jedná. Za předpokladu, že se jedná o zábor veřejného prostranství, je tato záležitost řešena v zákoně o místních poplatcích současně s využitím zákona o obcích. V souladu s § 34 zákona o obcích se za veřejná prostranství považují všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení. Každá obec může využít možnosti vydání Obecně závazné vyhlášky („OZV“), kterou zavádí místní poplatek za užívání veřejného prostranství. Správcem poplatku je obecní úřad. Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za užívání veřejného prostranství je přiložen v příloze a zároveň je přiložena související právní metodika, která podrobně vysvětluje danou problematiku. Vzhledem k tomu, že v dotazu není upřesněno, zda obec má přijatu tuto OZV (je přijímána usnesením zastupitelstva obce), lze doporučit předsedovi kontrolního výboru v souladu se zákonnou kompetencí kontrolního výboru – kontrolovat dodržování plnění usnesení zastupitelstva obce §119 odst. 3a), aby si do kontrolního plánu činnosti kontrolního výboru naplánovali provedení kontroly dodržování povinností stanovené OZV, nebo si tuto konkrétní kontrolu v kontrolním výboru jen odsouhlasit, následně si vyžádat od obecního úřadu podklady, které pak vyhodnotí. Po provedené kontrole zpracovat zápis, podepsaný dotčenými osobami následně předložit s případným doporučením k nápravě na jednání zastupitelstva.

Pokud by obec neměla přijatou dotčenou OZV, pak lze využít druhé zákonné kompetence kontrolního výboru § 119 odst. 3b) a to: *„kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti“*, tj. konkrétně dodržování povinností stanovené zákonem o místních poplatcích v oblasti užívání veřejného prostranství. Následně si vyžádat od obecního úřadu podklady, které pak vyhodnotí. Po provedené kontrole zpracovat zápis, podepsaný dotčenými osobami, následně předložit s případným doporučením k nápravě na jednání zastupitelstva.

- 2) Na základě informací získaných na školení „Zastupitel v kurzu“ a po následné konzultaci s Vámi jsem dospěl k názoru, že mám právo předkládat Návrhy k projednání na zastupitelstvu obce v souladu s § 94 odst. 1 před samotnou schůzí a rada obce by měla tento můj bod zařadit do zveřejněného návrhu programu jednání. Obec, respektive rada obce v čele se starostou, tuto mojí snahu sabotuje. I přesto, že své návrhy zasílám několik týdnů před schůzí, aby je rada mohla včas obvyklým způsobem zveřejnit, rada obce tak nekoná. Občané tedy nevědí, co se předkládá k projednání a nejeví pak zájem se schůze účastnit.

ODPOVĚĎ:

Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva mají jeho členové, rada obce a výbory. O zařazení návrhů na pořad jednání ZO přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva rozhodne zastupitelstvo.

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání (§ 82 písm. a/).

Je-li návrh podán před zasedáním ZO (§ 94 odst. 1): Musí být zahrnut do návrhu programu a zastupitelstvo obce hlasováním rozhodne o tom, zda věc bude projednána

Je-li návrh podán na zasedání ZO (§ 94 odst. 2): Rozhodne zastupitelstvo o tom, zda bude zařazen a projednáván

Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení (§ 102 zákona o obcích)

V obcích, kde se rada obce nevolí, **připravuje starosta obce** návrh programu pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení.

Z dikce zákona vyplývá, že rada obce popř. starosta obce v obcích kde se rada obce nevolí **pouze připravují – navrhují body** do programu jednání zastupitelstva obce a rada obce ani starosta obce nejsou oprávněni rozhodovat o zařazení nebo nezařazení navrhovaného bodu do programu ZO, je-li návrh předložen členem zastupitelstva obce.

Pokud je návrh předložen před zasedáním zastupitelstva obce, je zákonná povinnost tento návrh do programu zastupitelstva zařadit a při jednání zastupitelstva obce samo zastupitelstvo obce rozhodne, zda navržený bod člena zastupitelstva obce projedná.

Je-li návrh na zařazení nového bodu na program právě probíhajícího zasedání zastupitelstva obce podán přímo na tomto zasedání ZO, rozhodne samo ZO, zda tento bod na program zařadí a bude projednán.

Podrobnosti o předkládání návrhů člena zastupitelstva na program jednání zastupitelstva obce lze upravit v jednacím řádu zastupitelstva obce.

Zastupitelstvu obce je daná povinnost vydat jednací řád dle § 96 zákona o obcích, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem obce, kterému je vyhrazeno rozhodování nejdůležitějších záležitostí v oblasti výkonu samostatné působnosti obce. Právní úprava otázek souvisejících s fungováním a činností zastupitelstva obce je obsažena zejména v § 67–96 zákona o obcích.

- 3) Jakým způsobem se občan obce může fakticky domoci svého oprávnění na projednání určité záležitosti zastupitelstvem obce, když není oprávněn podat návrh na zařazení dané záležitosti na pořad zasedání zastupitelstva obce a žádný zastupitel se tohoto návrhu na projednání určité záležitosti „nechopí“ (nepodá návrh na zařazení do programu zasedání zastupitelstva obce)?

ODPOVĚĎ:

Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce dle § 94 odst. 1 zákona o obcích mají jeho členové, rada obce a výbory. Jiným osobám či orgánům toto právo nepřísluší.

Pokud žádá občan obce o zařazení bodu na program zasedání zastupitelstva obce, pak je třeba postupovat dle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, podle něhož má právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce.

Je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

Zákon v § 16 odst. 2 písm. f) počítá s prostou žádostí, kterou může podat kterýkoli občan obce (či více občanů obce), a s kvalifikovanou žádostí, která musí být podána nejméně 0,5 % občanů obce [při zkoumání, zda byla tato podmínka splněna, by se mělo vycházet z údaje podle evidence obyvatel, neboť „občanství obce“ je podle § 16 odst. 1 písm. b) zákona o obcích spojeno s trvalým pobytem v obci].

Zatímco v prvním případě zákon žádnou formu pro uplatnění tohoto práva nestanoví, což znamená, že může být uplatněno písemně i ústně (to však

v podstatě připadá do úvahy jen na zasedání zastupitelstva obce a pouze je-li v programu zasedání vyhrazen zvláštní bod pro vznášení požadavků občanů obce), v případě druhém, tedy jde-li o kvalifikovanou žádost, je nutné respektovat zákonem předpokládanou formu a takovou žádost podávat písemně (což vyplývá z dikce tohoto ustanovení – „...je-li žádost podepsána...“). Ze žádosti by přitom mělo být ověřitelné, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky, tzn. zda jednotlivé podepsané osoby jsou skutečně občany obce (podpůrně lze např. využít ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním).

Žádost by měla být adresována příslušnému orgánu obce, tedy zastupitelstvu obce či radě obce, a měl by z ní jasně vyplývat požadavek, aby určitá záležitost byla tímto orgánem projednána (žádost se samozřejmě doručuje „obci“ obvyklým způsobem).

Podle povahy žádosti se liší i způsob, jímž má být obcí vyřízena. V obou případech by měl být příslušný orgán (zastupitelstvo obce) s uplatněným požadavkem seznámen na svém zasedání (tzn., navrhovaný požadavek by měl být zařazen do návrhu programu jako samostatný bod, případně v rámci bodu, ve kterém jsou „souhrnně“ projednávány jednotlivé podněty a návrhy občanů), a to zpravidla na nejbližším zasedání.

Rozdíl pak spočívá v dalším postupu – zatímco v případě prosté žádosti je na rozhodnutí zastupitelstva obce, zda předloženou záležitost věcně projedná (zda ji zařadí do programu zasedání či nikoli a bude se jí dále zabývat), v případě kvalifikované žádosti vyplývá z § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích povinnost zastupitelstva obce záležitost vždy věcně projednat, a to ve lhůtách v tomto ustanovení určených.

- 4) Na semináři se probírala situace, kdy zastupitelstvo jako nejvyšší orgán má právo na kontrolu rady. Padla informace, že zastupitelé mají „nárok“ na zápisy z jednání rady, dokonce materiály včetně začerněných informací, včetně smluv a dalších dokumentů. V této souvislosti, jsem na zasedání našeho zastupitelstva vznesla dotaz, zda můžeme tyto materiály dostávat přímo (nějakým odkazem nebo přístupem na stránkách města tak, jak máme přístup k materiálům pro zastupitelstvo), abychom nemuseli vždy po jednání rady domlouvat osobní návštěvu. Nebo tímto stylem dostávat alespoň zápisy z jednání rady a ne jak teď máme k dispozici pouze na webových stránkách usnesení rady a pokud chceme vidět zápis, musíme na radnici s tím, že nemáme předloženy žádné smlouvy, přílohy apod. Pro opozičního zastupitele je velmi obtížné zjistit nějaké informace, nebo dopátrat se na jakých podkladech se rada rozhodla pro takové a takové řešení. Na můj položený dotaz, jsem dostala odpověď pana starosty, že mi odpoví písemně.

Dotaz nebyl do dnešního dne zodpovězen. Budu se opět dotazovat na zastupitelstvu. Určitě mi předhodí nějaké informace, proč to nemohou poskytovat apod. Chtěla bych se tedy zeptat, o jaké paragrafy zákona se mohu opřít a trvat na právu o tyto informace a dále jak je to potom s tím, pokud bychom jako zastupitelé měli přístup k informacím jako je zápis z rady, náhledy smluv apod. a unikly by nějaké informace mezi ostatní obyvatele (a ne nutně by tento únik byl přes zastupitele)? Mohou se tímto ohánět, že to není možné, protože jednání rady je neveřejné a bojí se úniků informací? Jaký bude proces toho, abychom jako zastupitelé dostávali tyto informace, je to opravdu pouze na vůli radních a v podstatě vládnoucí strany nebo si to zastupitelstvo může/musí odhlasovat? V takovém případě jsme také jako opozičníci v předem prohrané bitvě, neb sice o tom budeme hlasovat, ale budeme přehlasováni (předem známá odpověď, tak jako o všem, pokud něco požadujeme, předložíme). Je z toho nějaká cesta ven tak, abychom měli přístup k materiálům z rady automaticky, nebo zpřístupněním odkazu na materiály rady? Nebo to je opravdu na jakési kultuře a transparentnosti radnice, kterou se tolik ohání?

ODPOVĚĎ:

Podle § 82 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo:

- a) Předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání
- b) Vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila
- c) Požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace o věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce.

Informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.

Smyslem práva člena zastupitelstva obce, které plyne z § 82 zákona o obcích, je, aby člen zastupitelstva obce mohl efektivně získávat informace relevantní pro jeho rozhodování na jednání zastupitelstva obce, tedy pro svůj podíl na utváření vůle zastupitelstva obce jakožto orgánu, jímž obec jedná a rozhoduje.

Informacemi podle § 82 zákona o obcích proto jsou informace, které se vztahují k rozhodovacím pravomocem zastupitelstva obce. Jedná se zejména o informace vypovídající o vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce podle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích, ale i o informace vztahující se k pravomocem ostatních obecních orgánů, které si zastupitelstvo může vyhradit, tj. především k pravomocem rady

obce, uvedeným v § 102 odst. 3 zákona o obcích (ve spojení s § 84 odst. 4 téhož zákona). Do této kategorie ovšem mohou náležet i informace vztahující se k pravomocem starosty obce podle § 103 odst. 4 zákona o obcích a k úkolům tajemníka obecního úřadu např. v personální oblasti podle § 110 zákona o obcích, které zákon o obcích nekoncepčuje jako pravomoci vyhrazené. Společně všem těmto informacím je, že v převážné míře vypovídají o samostatné působnosti obce.

Aby zastupitelé mohli řádně plnit svou funkci a podílet se na rozhodování zastupitelstva, bezpochyby musejí mít přístup k plným a neomezeným informacím ve věcech, o nichž mají rozhodovat. Požádá-li proto zastupitel o informace, na něž má nárok podle § 82 zákona o obcích a jde-li o informace, které se vztahují k věcem přímo projednávaným, respektive projednatelným zastupitelstvem, má zastupitel právo na přímý a obsahově neomezený přístup i k chráněným údajům.

Informace, které takto souvisejí s výkonem funkce zastupitele, je proto třeba zastupiteli poskytnout bez omezení (např. požadovaný dokument bude poskytnut bez „začernění“ osobních údajů).

Pokud by ze zpřístupnění zastupiteli byly vyloučeny informace chráněné zvláštní právní úpravou, musel by tak zákon o obcích stanovit výslovně, což nečiní.

Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Obecně lze říci, že dotazuje-li se zastupitel na názor (případně budoucí rozhodnutí), jeho podání je třeba považovat za podání podle § 82 písm. b) zákona o obcích, z něhož plyne právo zastupitele vznášet dotazy, připomínky a podněty.

Podle § 82 písm. b) zákona o obcích má proto zastupitel nárok na to, aby obdržel odpověď na svůj dotaz, byť bude žádat o sdělení (vytvoření) názoru (resp. se dotazovat na budoucí rozhodnutí).

Situace je však jiná, pokud by zastupitelova žádost směřovala k vytvoření nové informace (např. zpracování právní analýzy určitého problému, vyhotovení obsáhlé statistiky apod.) – zastupitel nemá právo na to, aby byla na základě jeho žádosti vytvořena nová informace ani podle § 82 písm. c), ani podle § 82 písm. b) zákona o obcích. Žádost zastupitele o vytvoření nové informace je proto možné bez dalšího odmítnout (rozhodnutím o odmítnutí žádosti).

Lze shrnout:

- 1) Na vyřízení žádosti zastupitele podle § 82 písm. c) zákona o obcích se subsidiárně užití procesní ustanovení pro vyřízení žádosti o poskytnutí informace, uvedená v zákoně o svobodném přístupu k informacím.
- 2) Informacemi vztahujícími se k výkonu funkce člena zastupitelstva obce, na něž má podle § 82 písm. c) zákona o obcích nárok, tj. informace

ze samostatné působnosti v neomezeném rozsahu, jsou podle aktuální judikatury informace, které se vztahují k věcem přímo projednávaným, respektive projednatelných zastupitelstvem.

- 3) Je-li vůlí zastupitele, aby jeho žádost o poskytnutí informace, která souvisí s výkonem jeho funkce, byla vyřizována v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím, je obec povinna tuto skutečnost respektovat a vyřídit žádost dle InfZ.
- 4) Pro vyřízení předmětné žádosti se uplatní patnáctidenní lhůta stanovená zákonem o svobodném přístupu k informacím.
- 5) Zastupitel má nárok na bezplatné poskytnutí informací, které souvisejí s výkonem jeho funkce. Výjimečně lze po zastupiteli požadovat úhradu „materiálových“ nákladů za poskytnutí informace (typicky za vyhotovení kopií), pokud by byly náklady na jejich poskytnutí pro obec nepřiměřeně zatěžující a současně nevyužije-li člen zastupitelstva obce jiné, obcí nabízené formy, umožňující bezplatné získání informací (např. nahlédnutí do dokumentů). Po zastupiteli není možné požadovat úhradu za dobu práce zaměstnance obce, spojenou s vyhledáváním informací pro zastupitele a s jejich zpracováním.

Na základě výše uvedeného má člen zastupitelstva obce právo na informace z jednání rady obce, tedy má právo na neomezený přístup bez „začernování“ k zápisu z jednání rady, včetně všech příloh, stejně jako neomezený přístup k zápisům z jednání zastupitelstva obce včetně všech přijatých usnesení zastupitelstva obce a jejich příloh.

V souladu s § 96 zákona o obcích je povinností zastupitelstva obce vydat jednacím řád zastupitelstva obce, ve kterém stanoví podrobnosti související s přípravou, svoláváním a průběhem zasedání zastupitelstva obce, s právy a povinnostmi, předáváním podkladových materiálů a dalšími organizačními záležitostmi.

Obsah jednacímho řádu nesmí být v rozporu se zákonem či jiným právním předpisem. V opačném případě je tato skutečnost zákonným důvodem k dozorovému zásahu Ministerstva vnitra podle § 124 zákona o obcích.

V případě, že dochází k porušování zákona o obcích lze se obrátit na Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy dozoru a kontroly.

29 CVIČNÝ TEST

1) Člen zastupitelstva obce může požadovat informace ve věcech, které souvisejí s výkonem funkce od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila:

- A) kdykoliv
- B) nejpozději 10 dnů před zasedáním zastupitelstva obce
- C) nejpozději 30 dnů před zasedáním zastupitelstva obce

2) Člen zastupitelstva obce se ujímá své funkce:

- A) bezprostředně po jmenování starostou obce
- B) bezprostředně po jmenování tajemníkem obce
- C) složením slibu

3) Členové zastupitelstva obce, kteří mají postavení veřejných funkcionářů, jsou povinni podávat podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů ve stanovených termínech oznámení o:

- A) osobním zájmu, o činnostech, majetku, příjmech a závazcích
- B) dočasném či příležitostném poskytování služeb
- C) podnikání na kapitálovém trhu

4) Do přenesené působnosti obce patří záležitosti, které:

- A) stát přenesl na obce
- B) krajský úřad přenesl na obce ve svém správním obvodu
- C) jsou v zájmu obce a občanů obce, které nejsou svěřeny krajům

5) Funkce tajemníka obecního úřadu se povinně zřizuje v obcích:

- A) I. typu
- B) II. a III. typu
- C) pouze III. typu

6) Mezi povinnosti člena zastupitelstva obce patří hájit zájmy:

- A) obce a jejich občanů
- B) své a svých blízkých
- C) tajemníka a starosty obce

7) O konání místního referenda rozhoduje:

- A) rada obce
- B) zastupitelstvo obce
- C) starosta

8) Obce III. typu:

- A) vykonávají státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností
- B) vykonávají samosprávu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností
- C) vykonávají veřejnou správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností

9) Při výkonu funkce člen zastupitelstva hlasuje v souladu:

- A) se svým vlastním svědomím
- B) s požadavky volební strany, za niž kandidoval
- C) s požadavkem tajemníkem obce

10) Působnost zastupitelstev územních samosprávných celků:

- A) lze stanovit zákonem nebo na jeho základě vydaným prováděcím právním předpisem
- B) lze stanovit jen ústavním zákonem
- C) lze stanovit jen zákonem

11) Starosta

- A) zastupuje obec navenek
- B) je statutárním orgánem obce
- C) schvaluje organizační řád obecního úřadu

12) V obcích, kde se rada obce nevolí, vykonává její působnost v zákonem stanoveném rozsahu zastupitelstvo a:

- A) tajemník
- B) starosta
- C) pověřenec pro ochranu osobních údajů

13) Zasedání zastupitelstva obce je povinen svolat starosta obce, požádá-li o to:

- A) hejtman kraje
- B) rada kraje
- C) zastupitelstvo kraje

14) Zasedání zastupitelstva obce jsou vždy:

- A) neveřejná
- B) veřejná
- C) dle rozhodnutí nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva

15) Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jednou za:

- A) 1 měsíc
- B) 3 měsíce
- C) 6 měsíců

16) Zastupitelstvu obce je podle zákona o obcích vyhrazeno rozhodovat o nejdůležitějších záležitostech patřících do:

- A) samostatné působnosti obce
- B) přenesené působnosti obce
- C) samostatné i přenesené působnosti obce

17) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodovat zejména o:

- A) schvalování programu rozvoje obce
- B) vydávání nařízení obce
- C) věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti

18) Zvláštní orgány obce zřizuje, jmenuje a odvolává jejich členy:

- A) starosta
- B) tajemník
- C) rada obce

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1 - A	2 - C	3 - A	4 - A	5 - B	6 - A
7 - B	8 - A	9 - A	10 - C	11 - A	12 - B
13 - B	14 - B	15 - B	16 - A	17 - A	18 - A

KONTAKTY

Ministerstvo vnitra

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

www.mvcr.cz/verejna-sprava

www.kvalitavs.cz

www.zastupitelvkurzu.cz

osr@mvcr.cz

ID datové schránky: 6bnaawp

Zadavatel publikace: Ministerstvo vnitra

Zpracovatel publikace:

Institut pro veřejnou správu Praha (texty)

Ministerstvo vnitra (korektura a grafické zpracování)

Autorka textů:

Ing. Marie Kostruhová

Editoři publikace:

Ing. Mgr. David Sláma, Mgr. Blanka Javorová

2023

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

